

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: بنیاد فرهنگ ستراتیژیک (بخش رویدادهای جهانی)*

برگردان: ک. رادین

۲۸ جنوری ۲۰۲۳

ناکامی اردوخان خوش اقبال در ترکمنستان

اجلاس سه‌جانبه سران ترکمنستان، آذربایجان و ترکیه در ۱۴ دسامبر به پایان رسید. رؤسای جمهور، رؤسای وزارتخانه‌های امور خارجه، سازمان‌های انرژی و حمل‌ونقل این کشورها در منطقه بین‌المللی گردشگری ترکمنستان به‌نام «آوازا» دیدار کردند. آنطور که رسانه‌ها نوشتند، «اردوخان تله‌ای برای پوتین آماده کرده بود» و مرد حیل‌گر ترک هدف از سفر به ترکمنستان و اجلاس «تروئیکا» را این‌گونه مشخص کرده بود: «اطلاع دادن به شرکای خود در مورد ایده ایجاد یک هاب گازی در ترکیه و اتصال آنها به زیرساخت‌های آن. در این بین، بدیهی است که برای استانبول امتناع عشق آباد از عضویت کامل در سازمان کشورهای ترک دردناک بود، آنطور که «مولود چاووش اوغلو» وزیر امور خارجه ترکیه در برابر اجلاس سران سازمان کشورهای ترک در سمرقند نوید داده بود. «قربانقلی بردی محمداف» تصمیم گرفت که ترکمنستان به وضع بی‌طرفانه خود ادامه دهد و بر سیاست چندجانبه اصرار داشت که حتی در قانون اساسی ترکمنستان آمده بود. تلاش برای وادار کردن عشق آباد به مشارکت فعال‌تر در حیات «خانواده ترک» و سودجویی و بهره‌برداری در این موضوع شکست خورد و «اردوخان» سعی کرد تا از موضوع گاز عبور کند. دور زدن روسیه از طریق ترانزیت گاز ترکمنستان از طریق ترکیه به اروپا، موضوعی شناخته شده است.

تا آنجا که به «الهام علی اف» مربوط است، رسالت نوچه سلطان بودن را برای خود انتخاب کرده بود، نه تنها نگران گاز و خط لوله ترانس خزر بود، بلکه نگران موضع بی‌طرف مستمر عشق آباد در مناقشه ارمنستان و آذربایجان نیز بود. باز در مجموع، رفتار و رابطه یکسان ترکمنستان و ایران با «تشیویش‌دهی» باکو از نظر تهران متفاوت است. اگر ساده‌تر گفته شود، «اردوخان» و «علی اف» به دنبال فشار آوردن بر خانواده «بردی محمداف» رفته بودند، هرچند

حق‌الامتیاز هائی مانند میدان نفتی مورد مناقشه «دوستلوق» که به ترکمنستان انتقال یافته را فراموش نکردند. «بردی محمداف» یک سیاستمدار واقعی شرقی از آب در آمده است. او که متوجه شده بود به یک طرف متمایل خواهد شد، پذیرفت که اجلاس را روز بعد پس از مراسم تشریفاتی که به سالگرد بعدی روز بی‌طرفی ترکمنستان اختصاص داده شده بود، برگزار کند. البته، خط لوله گاز به «هاب» ترکیه چیز اشتهاآوری است، اما برای عشق آباد مسیر ترانس خزر شمال - جنوب کمتر جالب هست، به‌ویژه با توجه به این که تا چه حد ایران فعالانه لجستیک را در سواحل خزر خود در پیش گرفته است. باز پروژه گاز پوتین، به‌عنوان گزینه‌ای برای احیای خط لوله تاپی (خط لوله ترکمنستان - افغانستان - پاکستان - هند یا تاپی طرح انتقال گاز طبیعی ترکمنستان از مسیر افغانستان به پاکستان و هند است. مترجم)، برای ترکمنستان نیز بسیار جالب است. در نتیجه، آنطور که «مولود چاوش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه» گزارش داد، در جریان مذاکرات در «آوازا»، تنها چند تفاهمنامه در زمینه‌های تجاری، علمی، آموزشی، فرهنگی، گمرکی، انرژی و حمل‌ونقل به امضاء رسید. «اردوخان» آشکارا تصمیماتی که حمل‌ونقل گاز به اروپا را از طریق هاب ترکیه تأمین کند، اتخاذ نکرد. به گفته وزیر امور خارجه ترکیه، فعلاً «ما تصمیم گرفته‌ایم گروه کاری را در این موضوع ایجاد کنیم». آنطور که گفته می‌شود در چنین مواردی، طرفین برای مذاکره بیشتر موافقت کرده‌اند و در این بین عشق آباد خود را به‌عنوان یک بازیکن مستقل اعلام کرده است.

* <https://www.fondsk.ru/news/۲۰۲۲/۱۲/۱۶/turkmenskaja-neudacha-udachlivogo-erdogana-۵۷۹۶۷.html>